

forslaget. Det blev henvist til et Udvalg, som under 29. Marts d. A. afgav sin Betænkning, i hvilken Højre — i hvert Fald tilsyneladende — tilkendegav sin Villighed til fortsat Forhandling i et Fællesudvalg. Men faa Dage efter at Landstingets Højre i sin Betænkning havde stillet en Forhandling i et Fællesudvalg i Udsigt, blev Forhandlingen ved Sagens anden Behandling desuagtet pludselig afbrudt, idet Formanden for den frikonservative Gruppe, det ærede 2det Medlem for 10. Kreds (Frijs), under 3. April d. A. foreslog Sagen standset ved en Dagsorden, der blev vedtaget, om end kun med 2 Stemmers Majoritet. Under Motiveringen af denne Dagsorden fremkom den nævnte ærede Landstingsmand med den Paastand, at efter hans Erfaring var der mellem den daværende Regerings Tilhængere kun en lunken og valen Stemning for Grundlovsforslaget, og jeg føler mig overtydet om, at Højre i Landstinget har lullet sig ind i den Forestilling, at der vilde vise sig et betydeligt Frafald fra Venstre, naar denne Sag kom for Vælgernes Domstol, og særlig haabede man, at Gaardmændene i større Skarer vilde gaa fra Venstre til Højre. Hvem der har indgivet Førerne for Landstingets Højre saadanne Forhaabninger, skal jeg ikke udtale mig om; men at det var en udbredt Anskuelse i Landstingets Højre, at Venstre vilde splittes paa denne Sag, er sikkert nok. Det var derfor ganske naturligt og med velberaad Hu, at den daværende Regering, forinden den førte Kampen for Grundlovssagen videre, lod foretage Valg til Folketinget for at faa konstateret, om dette Tings Vælgere virkelig var blevet skrækslagne overfor Spørgsmaalet om Privilegiernes Afskaffelse og Indførelse af almindelig Valgret ogsaa ved Landstingets Sammensætning. Det Svar, Folketingets Vælgere gav den 20. Maj i Aar, kan hverken misforstaaes eller bortforklares. Det Frafald fra Venstres gamle Standpunkt, som man fra Højres Side havde ventet og haabet, udeblev. 107 af Landets 114 Valgkredse har givet deres Tilslutning til det foreliggende Forslags Hovedprincip, og dette er og vil blive et betydningsfuldt Lod i Vægtskaalen til Fordel for Grundlovssagens Venner under denne Sags videre Gang.

Da 14 af Udvalgets 15 Medlemmer er enige i Ønsket om, at Forhandlingen om denne Sag snarest muligt optages paa ny, hvor den gik i Staa sidste Foraar, anbefaler jeg varmt det foreliggende Forslag til Vedtagelse i dette høje Ting, idet jeg udtaler

min Forvisning om, at Folketinget paa det af mig angivne Grundlag er villigt til loyal Forhandling med Landstinget, eventuelt gennem et Fællesudvalg, for om muligt at bringe denne vigtige Sag til en heldig Løsning. Dermed anbefaler jeg Grundlovsforslaget til Vedtagelse i dette høje Ting.

Hammerich: Den ærede Ordfører (Klaus Berntsen) har anbefalet dette Forslag til Vedtagelse, for at der under en videre Behandling kunde tilvejebringes en Forstaaelse imellem de to Ting. Jeg kan dele hans Ønske om, at dette maa blive Resultatet deraf; men jeg kan ikke andet end sige paa mit Partis Vegne, at jeg kan ikke bygge det paa det Forslag, der nu foreligger, og uden at komme ind paa de Detailindvendinger, som jeg fremdrog under Sagens Gang i forrige Samling, skal jeg angive som min Hovedgrund den, at mit Parti ikke i samme Grad som det ærede Medlems Parti, Venstre, har kunnet forandre Syn paa hele denne Sag.

Den ærede Ordfører havde Ret i, at det er ikke et nyt Forslag, vi her har for. Det er i Virkeligheden i alt væsentligt et Forslag, som vi havde for, ikke blot i Fjor, men ogsaa for 2—3 Aar siden, i 1910. Det Forslag, som da blev behandlet, var et privat Forslag, men havde Tilslutning fra det daværende Ministerium Zahle, medens det mødte en ret skarp og bestemt Afvisning fra Venstre, fra det ærede Medlems Parti, ganske vist med en anden Ordfører, nemlig det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard). Det, dette ærede Medlem den Gang gjorde gældende, naar han modsatte sig Forslaget, var for det første, at naar man var inde paa en Grundlovsrevision, stod man overfor et af de vanskeligste, ja vel det største Spørgsmaal, der forelægges for en Rigsdag, og da maatte man ogsaa forlange, at en Regering, der jo kan støtte sig til de bedste juridiske og andre Kræfter, underkaster det en alvorlig Bearbejdelse. Men det havde denne Regering slet ikke gjort, den havde bare optaget det private Forslag, som det forelaa.

Det var den ene Indvending, der blev gjort. Den anden var, at det Forslag, der blev forelagt, kun var et Brudstykke af en Grundlovsrevision. Det blev nærmere udviklet af den ærede Ordfører, der blandt andet sagde: Der er saaledes ikke Forslag om, hvorledes man skal stille sig under en Finanslovskonflikt, der er ikke Forslag om en Ændring af Rigsretten og om en hel Række andre Spørgsmaal, som maa komme